

Πώς μπορεί να επηρεάσει τη ζωή του παιδιού;

Τι είναι ο αυτισμός

► Της
Νατάσας Γεωργίου*

Ο αυτισμός αποτελεί την πιο συχνή μορφή των διαταραχών που ονομάζονται "διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές". Ο όρος "διάχυτη" αναφέρεται στο εύρος, αλλά και την ένταση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν τα παιδιά με αυτισμό. Υπάρχουν παιδιά που παρουσιάζουν ηπιότερη μορφή των χαρακτηριστικών του αυτιστικού φάσματος και είναι σε θέση να ζουν μία "φυσιολογική" ζωή και άλλα, που παρουσιάζουν πιο έντονα συμπτώματα, όπως και συναφείς δυσκολίες μάθησης και χρειάζονται επιπλέον ειδική υποστήριξη.

Τα παιδιά με αυτισμό βλέπουν, ακούνε και αισθάνονται τον κόσμο με διαφορετικό τρόπο από ό,τι οι υπόλοιποι άνθρωποι. Οι βασικές δυσκολίες κατά την ανάπτυξη τους εστιάζονται κυρίως στους τομείς των κοινωνικών σχέσεων και των δεξιοτήτων επικοινωνίας. Επιπλέον, διακρίνονται από έντονες και στερεότυπες μορφές συμπεριφοράς, ενδιαφερόντων και δραστηριοτήτων.

Όσον αφορά στην ηλικία διάγνωσης των παιδιών, αυτή γίνεται συνήθως μεταξύ 2-3 χρόνων, αν και ενδείξεις για την ύπαρξη δυσκολιών κατά την ανάπτυξη συναντώνται ήδη από τον πρώτο χρόνο ζωής τους. Φαίνεται ότι τα αγόρια παρουσιάζουν συμπτώματα αυτισμού σε μεγαλύτερη συχνότητα από ό,τι τα κορίτσια, χωρίς να υπάρχει ξεκάθαρη αιτιολογία για την προέλευσή τους. Ωστόσο, είναι γενικώς αποδεκτό, ότι ο αυτισμός αποτελεί νευρολογική διαταραχή πολυπαραγοντικής αιτιολογίας, με τις βασικές δυσκολίες των παιδιών να παραμένουν σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους.

Ποια εικόνα παρουσιάζει ένα παιδί με αυτισμό;

Τα πιο εμφανή συμπτώματα που παρουσιάζουν τα παιδιά με αυτισμό αφορούν την ικανότητά τους για κοινωνική αλληλεπίδραση και επικοινωνία. Για παράδειγμα, συχνά παρουσιάζουν μειωμένη ανάγκη για επικοινωνία με τους γύρω τους, αποφεύγουν να κοιτάζουν τους ανθρώπους στα μάτια και

ΚΕΝΤΡΟ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ
ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

αγνοούν γνωστά ή άγνωστα πρόσωπα. Επίσης, δεν φαίνεται να χρησιμοποιούν μη λεκτικά μέσα επικοινωνίας για να εκφράσουν τις σκέψεις και τα συναισθημά τους στους άλλους (π.χ. δεν χρησιμοποιούν τις εκφράσεις του προσώπου τους για να δείξουν τη χαρά ή τη λύπη τους). Επιπλέον, συχνά επιδιώκουν την απομόνωση και φαίνεται να μην αποζητούν την αλληλεπίδραση με άλλα παιδιά στο παιχνίδι τους.

Παράλληλα, η ανάπτυξη και η εξέλιξη στον λόγο των παιδιών συχνά παρουσιάζει ανεπάρκεια και ιδιαιτερότητες. Αρκετά κοινό σύμπτωμα των παιδιών με αυτισμό εί-

να η τάση τους να επαναλαμβάνουν λέξεις και φράσεις που ακούνε τους άλλους ανθρώπους να χρησιμοποιούν. Εμπλέκονται, επίσης, σε έμμονες και επαναλαμβανόμενες συμπεριφορές, όπως το να αναβοσβήνουν συνεχώς τα φώτα, να ανοίγουν και να κλείνουν πόρτες ή και να παίζουν κατ' εξακολούθηση το ίδιο παιχνίδι χωρίς διάθεση αλλαγής του. Ταυτόχρονα, φαίνεται ότι τα παιδιά με αυτισμό παρουσιάζουν έντονα την ανάγκη διατήρησης της ρουτίνας τους. Ακόμα και μικρές αλλαγές στο καθημερινό τους πρόγραμμα είναι πιθανό να τους δημιουργήσουν σημαντική αναστάτωση.

Είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι τα συμπτώματα του αυτισμού μπορεί να εμφανιστούν με διάφορους συνδυασμούς και

να ποικίλουν από άτομο σε άτομο. Δεν βιώνουν όλα τα παιδιά τα συμπτώματα με τον ίδιο τρόπο ή την ίδια ένταση. Για τον λόγο αυτό, κάθε παιδί με αυτισμό χρειάζεται διαφορετικό επίπεδο υποστήριξη, ανάλογα με τις ανάγκες του. Η έγκαιρη διάγνωση και η εντακτική πρόωγη παρέμβαση επιφέρουν σημαντική βελτίωση στον λόγο, την κοινωνικοποίηση και την όλη ανάπτυξη του παιδιού. Είναι σημαντικό για την οικογένεια να λάβει από νωρίς υποστήριξη από κάποιον ειδικό, ώστε να μειωθεί το ενδοοικογενειακό άγχος και να αποφευχθεί η εδραίωση μη λειτουργικών συμπεριφορών του παιδιού.

* Εκπαιδευτικός Ψυχολόγος ΒΑ. ΜΑ.
Email: natasa_georgiou@hotmail.com